

2585**ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI¹⁾**

z dnia 23 listopada 2004 r.

w sprawie zwalczania gruźlicy bydła²⁾

Na podstawie art. 61 pkt 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. Nr 69, poz. 625) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa szczegółowy sposób i tryb zwalczania gruźlicy bydła, w tym:

- 1) sposób i tryb postępowania przy:
 - a) podejrzeniu gruźlicy bydła,
 - b) stwierdzeniu gruźlicy bydła,
 - c) wygaszaniu ogniska gruźlicy bydła;
- 2) rodzaje prób oraz sposób ich pobierania i wysyłania do badań diagnostycznych;
- 3) środki stosowane przy zwalczaniu gruźlicy bydła;
- 4) procedury oczyszczania i odkażania;
- 5) warunki i sposób ponownego umieszczania zwierząt w gospodarstwach;
- 6) wymagania niezbędne do uznania terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub regionu położonego na tym terytorium za urzędowo wolne od gruźlicy bydła oraz szczegółowy tryb tego uznawania.

§ 2. 1. Powiatowy lekarz weterynarii po otrzymaniu zawiadomienia o podejrzeniu wystąpienia gruźlicy bydła podejmuje niezwłocznie czynności mające na celu wykrycie lub wykluczenie tej choroby.

2. Czynności, o których mowa w ust. 1, obejmują:

- 1) dochodzenie epizootyczne;
- 2) badanie kliniczne albo badanie poubojowe bydła oraz, jeżeli to konieczne, sekcję zwłok.

3. Powiatowy lekarz weterynarii, jeżeli to konieczne, wykonuje test diagnostyczny w kierunku gruźlicy

bydła albo pobiera próby do badań diagnostycznych, zabezpiecza je, znakuje i przesyła do laboratorium w celu przeprowadzenia tych badań.

4. Powiatowy lekarz weterynarii do czasu uzyskania wyników testów diagnostycznych w kierunku gruźlicy bydła lub badań diagnostycznych obejmujące stado nadzorem, w ramach którego:

- 1) zakazuje przemieszczania bydła do stada oraz ze stada, z wyłączeniem przemieszczania dokonywanego w celu przeprowadzenia natychmiastowego uboju;
- 2) nakazuje odosobnienie w stadzie sztuk bydła podejrzanych o zakażenie lub chorobę;
- 3) podejmuje inne niezbędne czynności zmierzające do zapobieżenia rozprzestrzenianiu się gruźlicy bydła.

§ 3. Powiatowy lekarz weterynarii wykonuje czynności, o których mowa w § 2, również po otrzymaniu informacji od państwowego powiatowego inspektora sanitarnego, że osoba, u której stwierdzono gruźlicę, miała kontakt ze zwierzętami.

§ 4. 1. Powiatowy lekarz weterynarii na podstawie dochodzenia epizootycznego oraz przeprowadzonych badań potwierdza podejrzenie lub stwierdza wystąpienie gruźlicy bydła albo ją wyklucza.

2. Powiatowy lekarz weterynarii w przypadku potwierdzenia podejrzenia gruźlicy bydła powiadamia:

- 1) państwowego powiatowego inspektora sanitarnego — o tym podejrzeniu;
- 2) podmiot skupujący mleko — o zawieszeniu statusu stada wolnego od gruźlicy bydła.

§ 5. 1. Powiatowy lekarz weterynarii stwierdza gruźlicę bydła i wyznacza ognisko tej choroby, jeżeli przeprowadzono czynności, o których mowa w § 2 ust. 2, a także wykonano:

- 1) testy diagnostyczne w kierunku gruźlicy bydła i badania diagnostyczne albo
- 2) badania diagnostyczne.

2. Rodzaje prób pobieranych do badań diagnostycznych oraz sposób ich pobierania są określone w załączniku nr 1 do rozporządzenia.

3. Powiatowy lekarz weterynarii w przypadku stwierdzenia gruźlicy bydła podejmuje czynności

¹⁾ Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi kieruje działem administracji rządowej — rolnictwo, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 11 czerwca 2004 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi (Dz. U. Nr 134, poz. 1433).

²⁾ Przepisy niniejszego rozporządzenia częściowo wdrażają postanowienia:

— dyrektywy 64/432/EWG z dnia 26 czerwca 1964 r. w sprawie problemów zdrowotnych zwierząt wpływających na handel wewnątrzspółnotowy bydłem i trzodą chlewną (Dz. Urz. WE L 121 z 29.07.1964),

— dyrektywy 78/52/EWG z dnia 13 grudnia 1977 r. ustanawiającej wspólnotowe kryteria w odniesieniu do krajowych planów przyspieszonego zwalczania brucellozy, gruźlicy i enzootycznej białaczki bydła (Dz. Urz. WE L 015 z 19.01.1978).

w celu zapobieżenia dalszemu szerzeniu się tej choroby, w szczególności:

1) zakazuje:

- a) przemieszczania bydła do stada oraz z tego stada, z wyłączeniem przemieszczania dokonywanego w celu przeprowadzenia natychmiastowego uboju,
- b) karmienia mlekiem pochodzącym od zwierząt, u których została stwierdzona gruźlica bydła, chyba że:
 - mleko zostanie poddane obróbce cieplnej zapewniającej inaktywację prątków gruźlicy,
 - mlekiem będą karmione wyłącznie zwierzęta pochodzące z tego samego gospodarstwa,
- c) dostarczania mleka pochodzącego od krów, które miały kontakt ze zwierzęciem chorym lub zakażonym, do zakładu przetwórczego w celu przetworzenia, chyba że zostanie ono poddane obróbce cieplnej zapewniającej inaktywację prątków gruźlicy, odbywającej się pod nadzorem właściwego powiatowego lekarza weterynarii;

2) nakazuje:

- a) odosobnienie tych sztuk bydła w stadzie, u których została stwierdzona ta choroba, oraz bydła, które miały kontakt ze zwierzęciem chorym lub zakażonym,
- b) wykonanie testów diagnostycznych w kierunku gruźlicy bydła,
- c) oznakowanie i odosobnienie w stadzie bydła, u którego stwierdzono tę chorobę lub które uzyskuje dodatni wynik w teście diagnostycznym w kierunku gruźlicy bydła,
- d) zabicie bydła, o którym mowa w lit. c, nie później niż przed upływem 30 dni od dnia, w którym posiadacz bydła został powiadomiony o wyznaczeniu ogniska tej choroby;

3) niezwłocznie powiadamia:

- a) państwowego powiatowego inspektora sanitarnego — o stwierdzeniu gruźlicy bydła,
- b) podmiot skupujący mleko — o cofnięciu statusu stada wolnego od gruźlicy bydła.

4. Powiatowy lekarz weterynarii może przedłużyć termin, o którym mowa w ust. 3 pkt 2 lit. d, o okres nie dłuższy niż trzy miesiące, w przypadku:

- 1) jałówki lub krowy mającej się ocielić przed upływem trzech miesięcy;
- 2) niemożności zabicia, w terminie 30 dni, wszystkich sztuk w stadzie liczącym ponad 20 sztuk bydła, spowodowanej trudnościami technicznymi wyznaczonego w tym celu zakładu.

§ 6. Powiatowy lekarz weterynarii uznaje ognisko gruźlicy bydła za wygasłe, jeżeli:

- 1) wszystkie sztuki bydła, u których stwierdzono gruźlicę bydła, zostały zabite lub padły, a ich zwłoki zostały usunięte w sposób uniemożliwiający szerzenie się tej choroby;
- 2) przeprowadzono oczyszczenie i odkażenie w sposób, który jest określony w załączniku nr 2 do rozporządzenia;
- 3) wyniki dwóch kolejnych badań pozostałych sztuk bydła, przeprowadzonych przy zastosowaniu testu tuberkulinizacji porównawczej, potwierdzają niewystępowanie gruźlicy bydła, przy czym:
 - a) pierwszy test przeprowadza się nie wcześniej niż po upływie 60 dni,
 - b) drugi test przeprowadza się nie wcześniej niż w czwartym i nie później niż w dwunastym miesiącu— od dnia usunięcia z ogniska gruźlicy bydła ostatniego zwierzęcia, które uzyskało dodatni wynik badania w kierunku gruźlicy bydła.

§ 7. Zwierzęta wprowadzone do stada, w którym zostało wygaszone ognisko gruźlicy bydła, powinny pochodzić ze stada bydła urzędowo wolnego od tej choroby, a w przypadku zwierząt powyżej 6. tygodnia życia powinny:

- 1) reagować ujemnie w próbie tuberkulinowej wykonanej w okresie 30 dni przed opuszczeniem gospodarstwa;
- 2) nie mieć kontaktu z innymi zwierzętami parzystopytnymi o odmiennym statusie zdrowotnym, od czasu opuszczenia gospodarstwa do czasu przybycia do miejsca przeznaczenia.

§ 8. Terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub region położony na tym terytorium mogą być uznane za urzędowo wolne od gruźlicy bydła, jeżeli zostały spełnione następujące wymagania:

- 1) odsetek zakażonych gruźlicą stad bydła, określony na podstawie wyników regularnych badań przeprowadzonych przy zastosowaniu testu tuberkulinizacji, nie przekroczył w okresie sześciu kolejnych lat 0,1 % wszystkich stad bydła;
- 2) przynajmniej 99,9 % wszystkich stad bydła zostało uznane za urzędowo wolne od gruźlicy bydła w okresie sześciu kolejnych lat; odsetek ten ustala się na podstawie obliczenia dokonanego na dzień 31 grudnia każdego roku;
- 3) system rejestracji gospodarstw i znakowania bydła umożliwia zidentyfikowanie stada pochodzenia i stada przejściowego dla każdej sztuki bydła;
- 4) wszystkie zwierzęta rzeźne z gatunku bydło pochodzące z danego obszaru są poddawane urzędowemu badaniu poubojowemu;
- 5) są przestrzegane przepisy w sprawie zawieszania i uchylania statusu stada urzędowo wolnego od gruźlicy bydła;

6) nie wykonuje się szczepienia bydła przeciwko gruźlicy bydła oraz nie leczy się bydła chorego na tę chorobę;

7) wprowadzane na to terytorium bydło, dla celów chowu lub hodowli:

- a) pochodzi wyłącznie z państw lub regionów uznanych za wolne od gruźlicy bydła,
- b) uzyskuje ujemny wynik w indywidualnym teście tuberkulinizacji.

§ 9. 1. Terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub region położony na tym terytorium zachowują status urzędowo wolnych od gruźlicy bydła, jeżeli:

- 1) są przestrzegane wymagania określone w § 8;
- 2) wprowadzane na to terytorium lub do tego regionu sztuki bydła:
 - a) pochodzą wyłącznie ze stad urzędowo wolnych od gruźlicy bydła,
 - b) uzyskują ujemny wynik w indywidualnym teście tuberkulinizacji.

2. Jeżeli odsetek stad zakażonych gruźlicą bydła określony na podstawie badań przeprowadzanych w odstępie:

- 1) rocznym nie przekracza, na danym terytorium, w każdym z dwóch kolejnych badań 1 % wszystkich stad bydła — następne badania kontrolne mogą być przeprowadzane co dwa lata, przy czym samce przeznaczone wyłącznie do opasu, znajdu-

jące się w odosobnionych stadach i pochodzące ze stad urzędowo wolnych od gruźlicy bydła mogą być zwolnione z tych badań;

2) dwuletnim nie przekracza, na danym terytorium, w każdym z dwóch kolejnych badań 0,2 % wszystkich stad bydła — następne badania kontrolne mogą być przeprowadzane w odstępach trzyletnich; wiek zwierząt podlegających badaniom może być podwyższony do 12 lub 24 miesięcy życia;

3) trzyletnim nie przekracza, na danym terytorium, w każdym z kolejnych badań 0,1 % wszystkich stad bydła — następne badania kontrolne mogą być przeprowadzane w odstępach czteroletnich, przy czym:

- a) bydło wprowadzane do stad na tym terytorium powinno uzyskiwać ujemny wynik w indywidualnym teście tuberkulinizacji,
- b) tusze bydła po uboju są badane w kierunku gruźlicy, a wszystkie narządy i tkanki zwierzęce, w których wystąpiły zmiany wskazujące na wystąpienie gruźlicy bydła, są poddawane badaniom diagnostycznym.

§ 10. Główny Lekarz Weterynarii powiadamia Komisję Europejską o spełnianiu wymagań określonych w § 8.

§ 11. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi: w z. *J.J. Pilarczyk*

Załączniki do rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 23 listopada 2004 r. (poz. 2585)

Załącznik nr 1

RODZAJE PRÓB ORAZ SPOSÓB ICH POBIERANIA I WYSYŁANIA DO BADAŃ DIAGNOSTYCZNYCH

1. Do badań diagnostycznych pobiera się:

- 1) wycinki chorobowo zmienionych narządów i organów mięsnych, takich jak: płuca, wątroba, śledziona wraz z okolicznymi węzłami chłonnymi — w przypadku uboju, padnięcia lub zabicia bydła, które wykazywało dodatni wynik w teście tuberkulinowym;
- 2) węzły chłonne: okołogardzielowe, oskrzelowe, śródpiersiowe, nadwymiennie, kąta żuchwy, krezkowe oraz węzły wątroby — w przypadku braku zmian chorobowych oraz w przypadku zabicia bydła, które wykazywało dodatni wynik w teście tuberkulinowym.

2. Każdą próbę pobranego materiału pakuje się i transportuje z zachowaniem szczególnych środków ostrożności.

3. Do badań diagnostycznych pobiera się próby tkanek bydła zabitego, poddanego ubojowi lub padłego. Podczas pobierania prób należy zachować szcze-

gólne środki ostrożności oraz stosować ogólne przepisy bezpieczeństwa i higieny pracy.

4. Miejsca, z których są pobierane próby:

- 1) nie powinny być odkażane, ze względu na możliwość inaktywowania czynnika zakaźnego nawet przez nieznaczną ilość produktu biobójczego;
- 2) oczyszcza się lub płucze wodą bez detergentów i produktów biobójczych.

5. Próby pobiera się czystymi, jałowymi narzędziami, najlepiej jednorazowego użytku.

6. Każdą próbę umieszcza się w mocnym, sterylnym, szklanym lub plastikowym pojemniku, zamykanym szczelnym przykryciem zabezpieczającym przed wyciekami zawartości. Przykrycie okleja się dookoła wodoodporną taśmą samoprzylepną.

7. Powierzchnię zewnętrzną pojemnika po jego zamknięciu odkaża się, a następnie płucze się czystą wodą i osusza.

8. Każdy pojemnik zaopatruje się w etykietę zawierającą opis zwierzęcia i jego numer identyfikacyjny, rodzaj próby, datę i miejsce jej pobrania, imię i nazwisko oraz adres posiadacza zwierzęcia.

9. Miejsce, w którym pobierano materiał zakaźny, po zakończeniu tych czynności oczyszcza się i odkaża, a pozostałe części zwłok bydła usuwa się w sposób uniemożliwiający szerzenie się choroby.

10. Próby zapakowane w sposób określony w ust. 6 umieszcza się w kontenerze, mocnym kartonie lub drewnianym pudełku i transportuje do laboratorium w temperaturze 4 °C. Dopuszcza się transport zamrożonych prób.

11. Do każdej przesyłanej próby dołącza się dokument, w formie pisma przewodniego, w którym podaje się w szczególności:

1) imię i nazwisko oraz adres posiadacza zwierzęcia;

2) imię i nazwisko oraz adres i numer telefonu powiatowego lekarza weterynarii;

3) zakres i kierunek badań diagnostycznych;

4) gatunek zwierzęcia;

5) datę wystąpienia objawów klinicznych i ich opis;

6) opis stwierdzonych zmian sekcyjnych lub postmortalnych.

12. Na opakowaniu, o którym mowa w ust. 10, umieszcza się następujące napisy ostrzegawcze i informacje: **Materiał zakaźny! Nie otwierać podczas transportu! W sytuacjach szczególnych kontaktować się z (podać imię i nazwisko, adres i telefon nadawcy lub wysyłającego powiatowego lekarza weterynarii oraz nazwę i adres laboratorium referencyjnego).**

13. Próby przesyła się bezpośrednio do laboratorium, w możliwie najkrótszym terminie. O przewidywanym terminie dostarczenia przesyłki powiadamia się to laboratorium.

Załącznik nr 2

SPOSÓB PRZEPROWADZANIA OCZYSZCZANIA I ODKAŻANIA

I. Środki ostrożności

1. Osoby wykonujące zabiegi oczyszczania i odkażania powinny:

1) być przeszkolone w zakresie obchodzenia się ze środkami używanymi do tych zabiegów, w tym w zakresie przygotowywania ich roztworów;

2) być zaopatrzone w ochronne okulary lub maski, kombinezony oraz rękawice i buty gumowe w celu ochrony przed poparzeniem lub zatruciem środkami stosowanymi przy wykonywanych zabiegach.

2. Podczas wykonywania zabiegów oczyszczania i odkażania należy przestrzegać ogólnych przepisów w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy.

II. Oczyszczanie

1. Oczyszczanie polega na usunięciu zakażonych odchodów zwierzęcych i innych substancji mogących zawierać czynniki chorobotwórcze z pomieszczeń, w których było przetrzymywane bydło, pomieszczeń gospodarczych, magazynowych, wybiegów i otoczenia budynków, a następnie na ich unieszkodliwieniu.

2. Oczyszczanie przeprowadza się przy użyciu:

1) środków fizycznych — ręcznych narzędzi, sprzętu mechanicznego lub wody pod ciśnieniem;

2) produktów biobójczych, określonych w przepisach o produktach biobójczych.

3. Oczyszczanie przeprowadza się w następującej kolejności:

1) wstępnie spryskuje się miejsca, w których było utrzymywane bydło — po usunięciu bydła, jego zwłok lub tuszy — produktem biobójczym o takim stężeniu, jakie jest stosowane podczas mycia i odkażania; produkt ten pozostawia się na powierzchni odkażanej przez okres wskazany przez producenta produktu;

2) oczyszcza się sufit, a następnie ściany od góry w kierunku podłogi oraz okna i drzwi w pomieszczeniach, w których było utrzymywane bydło;

3) oczyszcza się żłoby, koryta, drabiny i przegrody, a także sprzęt, przedmioty i narzędzia, które były używane przy wykonywaniu czynności związanych z utrzymywaniem bydła, oraz ubrania ochronne i obuwie osób wykonujących te czynności;

4) oczyszcza się podłogi oraz ziemię na wybiegach;

5) zbiera się zanieczyszczenia stałe oraz nawóz pochodzący od bydła i poddaje się je unieszkodliwieniu;

6) spala się w bezpiecznym miejscu na terenie gospodarstwa drewniane przedmioty, w tym żłoby, koryta, przegrody, podłogi oraz inne przedmioty, jeżeli jest niemożliwe ich skuteczne oczyszczenie i odkażenie.

III. Odkażanie

1. Odkażanie przeprowadza się przy użyciu:

1) środków fizycznych, w tym przez spalanie sprzętów drewnianych, opalenie sprzętów metalowych, użycie gorącej wody lub pary wodnej;

- 2) produktów biobójczych, określonych w przepisach o produktach biobójczych;
- 3) środków biologicznych, zawierających bakterie nitryfikacyjne, stosowanych do odkażania obornika i gnojowicy.

2. Odkażanie obornika przeprowadza się w następujący sposób:

- 1) na terenie gospodarstwa, w którym stwierdzono gruźlicę bydła, w pobliżu pomieszczeń inwentarskich, na podłożu utwardzonym, w miarę nieprzepuszczalnym, wyznacza się miejsce na kopiec z obornikiem o szerokości 2 m;
- 2) dno kopca, po wyrównaniu, wykłada się folią, a następnie:
 - a) nakłada się na nią warstwę obornika niezakażonego (najlepiej pochodzącego od koniowatych lub bydła),
 - b) uклада się zakażony obornik w kształt stożka na wysokość nieprzekraczającą 1,5 m od powierzchni gruntu,
 - c) przykrywa się ściółką i warstwą ziemi o grubości co najmniej 20 cm,
 - d) polewa się produktem biobójczym i pozostawia się co najmniej na 21 dni.

3. Gnojowicę i gnojówkę odkaża się w następujący sposób:

- 1) do zbiornika z gnojówką lub gnojowicą dodaje się produktu biobójczego;
- 2) miesza się produkt biobójczy z gnojówką lub gnojowicą;
- 3) pozostawia się zawartość zbiornika, po uprzednim jego zabezpieczeniu przed dostępem zwierząt, w tym owadów i ptaków, co najmniej na 21 dni.

4. W ognisku gruźlicy bydła, jak również przed każdym wjazdem i wyjazdem, wejściem i wyjściem z gospodarstwa podejrzanego o wystąpienia tej choroby oraz z pomieszczeń, w których jest utrzymywane bydło, wykłada się maty odkażające, które są nasyczone produktem biobójczym w taki sposób, aby były wilgotne.

5. Wymiary mat, o których mowa w ust. 4, wynoszą:

- 1) długość powinna być nie mniejsza niż:
 - a) obwód największego koła pojazdu wjeżdżającego lub wyjeżdżającego — w przypadku mat wyłożonych przed wjazdami i wyjazdami,
 - b) metr — w przypadku mat wyłożonych przed wejściami i wyjściami;
- 2) szerokość powinna być nie mniejsza niż:
 - a) szerokość wjazdu lub wyjazdu — w przypadku mat wyłożonych przed wjazdami i wyjazdami,

b) szerokość wejścia lub wyjścia — w przypadku mat wyłożonych przed wejściami lub wyjściami.

6. Osoby, które miały kontakt z bydłem chorym na gruźlicę bydła albo podejrzanym o zakażenie się tą chorobą oraz ze sprzętem używanym przy wykonywaniu czynności związanych z utrzymywaniem bydła, zwierząt lub gospodarstwa oczyścić i odkazić — przy użyciu produktów biobójczych — ręce, ubranie i obuwie.

7. Środki transportu oraz przedmioty, które miały kontakt z bydłem chorym lub podejrzanym o gruźlicę i pozostawały w ognisku tej choroby, przed opuszczeniem gospodarstwa podlegają oczyszczeniu i odkażeniu przy użyciu produktów biobójczych.

8. Środki transportu, pojemniki oraz sprzęt myje się oraz odkaża po transporcie:

- 1) zwierząt pochodzących z ogniska choroby lub
- 2) materiałów pochodzących od zwierząt znajdujących się w ognisku choroby, lub
- 3) materiałów oraz substancji, które miały kontakt ze zwierzętami pochodzącymi z ogniska choroby.

9. Miejsca załadunku zwierząt zakażonych myje się i odkaża po zakończeniu załadunku.

10. Na poszczególnych etapach zwalczania gruźlicy bydła wykonuje się:

- 1) odkażanie zapobiegawcze, przeprowadzane w celu ochrony zwierząt przed tą chorobą;
- 2) odkażanie bieżące, przeprowadzane w obecności zwierząt przy podejrzeniu lub stwierdzeniu tej choroby;
- 3) odkażanie wstępne, przeprowadzane po usunięciu zwierząt oraz zwłok zwierzęcych z gospodarstwa;
- 4) odkażanie ostateczne, przeprowadzane po ostatecznym oczyszczeniu, przed uznaniem ogniska tej choroby za wygasłe.

11. W gospodarstwie, w którym wystąpiło podejrzenie gruźlicy bydła, oraz w ognisku tej choroby przeprowadza się odkażanie bieżące przy użyciu produktu biobójczego.

12. Po usunięciu zwierząt lub zwłok zwierzęcych z ogniska gruźlicy bydła przeprowadza się w miejscach przebywania zwierząt, ich uboju, zabicia lub sekcji:

- 1) oczyszczanie — przy użyciu środków fizycznych;
- 2) odkażanie — przy użyciu produktu biobójczego.

13. Przed uznaniem ogniska gruźlicy bydła za wygasłe wykonuje się, pod nadzorem powiatowego lekarza weterynarii, ostateczne oczyszczanie i odkażanie

pomieszczeń przeznaczonych do utrzymywania bydła oraz innych miejsc, w których przebywały zakażone zwierzęta.

14. Produkty biobójcze stosuje się w następujący sposób:

- 1) przy odkażaniu profilaktycznym — 0,5 litra roztworu tego produktu na 1 m² powierzchni lub według wskazań producenta;
- 2) przy odkażaniu w środowisku zakażonym — 1 litr roztworu tego produktu na 1 m² powierzchni lub według wskazań producenta.